

Warszawa, 21 października 2021 r.

Jak rozwiązać chmury nad energetyką obywatelską?

W ostatnich latach ponad 600 tys. gospodarstw domowych i przedsiębiorstw zainwestowało we własne instalacje słoneczne, powstało ok. 35 tys. miejsc pracy w firmach oferujących usługi w tym segmencie. To największy, choć nieplanowany, sukces rządu PiS w zakresie energetyki. Jednak dalszy rozwój mikroinstalacji w Polsce stoi pod znakiem zapytania – rząd planuje zmiany w zasadach funkcjonowania tej dynamicznie rozwijającej się dziedziny energetyki. To operacja na żywym organizmie, dlatego potrzebna jest chirurgiczna precyzja we wprowadzaniu zmian – transparentny proces, jasne intencje oraz czas, który pozwoli powstałym firmom oraz spółkom energetycznym przygotować się do zmian.

Prawdopodobnie motywacją do nagłej zmiany zasad funkcjonowania energetyki obywatelskiej jest szybki rozwój sektora, do którego operatorzy sieci dystrybucyjnych nie przygotowali się odpowiednio. Ministerstwo Klimatu i Środowiska zaproponowało nowy system rozliczania energii prosumenckiej. Niepokój wśród uczestników rynku sięgnął zenitu – problemy techniczne i regulacyjne oraz brak jasnych deklaracji jak dalej powinna się rozwijać energetyka rozproszona budzi uzasadnione obawy o przyszłość branży.

W najnowszym raporcie Forum Energii określa rolę jaką pełni energetyka rozproszona, formułuje rekomendacje dotyczące systemu wsparcia oraz działania konieczne do tego, aby sieci dystrybucyjne mogły pełnić funkcję wspierającą, a nie hamującą rozwoju energetyki obywatelskiej.

- Korzyści płynące z dynamicznego przyrostu mikroinstalacji OZE są duże: energetyka rozproszona wspiera transformację polskiej energetyki w kierunku neutralności klimatycznej, wzmacnia bezpieczeństwo dostaw energii latem i pomaga w walce ze smogiem, gdy następuje elektryfikacja ogrzewnictwa. Dodatkowo, angażuje społeczeństwo w transformację energetyki, a także jest skutecznym sposobem na uniknięcie gwałtownych podwyżek cen energii elektrycznej czy ogrzewania, szczególnie kiedy gospodarstwo domowe korzysta z pompy ciepła – zwraca uwagę Tobiasz Adamczewski, kierownik ds. OZE w Forum Energii.

Dalszy rozwój energetyki rozproszonej będzie wymagał zmian regulacyjnych prowadzonych na kilku polach jednocześnie. W pierwszej kolejności potrzebne są deklaracje dotyczące rozwoju energetyki fotowoltaicznej, w tym prosumenckiej np. na poziomie 2 GW rocznie. Operatorzy sieci dystrybucyjnych muszą się przygotować na dalszy rozwój mikroinstalacji, a prosumenci powinni partycypować w kosztach rozwoju sieci – co w tym momencie się nie dzieje. Konieczne jest przygotowanie przez OSD planów inwestycyjnych pod kątem rozwoju nie tylko PV, ale np. samochodów elektrycznych.

W analizie wskazujemy także na rozwiązania, które pomogłyby sieciom w zarządzaniu większą ilością energii ze źródeł rozproszonych: to m.in. inwestycje w lokalne magazyny energii, kable o większym przekroju i automatykę stacji transformatorowych oraz wdrożenie rozwiązań inteligentnych.

Oprócz działań inwestycyjnych po stronie OSD, dalszą integrację energetyki obywatelskiej w sieci powinna wspierać zmiana systemu wsparcia prosumentów. Reforma musi nastąpić do roku 2024, żeby wdrożyć unijne przepisy o sposobie rozliczania energii z mikroinstalacji. Nowy system wsparcia powinien zachęcać do większej konsumpcji energii w trakcie jej wytwarzania i umożliwić osobne rozliczanie się za energię oddaną i pobraną z sieci. Ważne, aby przy okazji zmiany systemu wsparcia nie wylać dziecka z kąpielą i nie doprowadzić do niekontrolowanego upadku wielu tysięcy firm. Dlatego Forum Energii proponuje, by nowy system wsparcia był prosty, przewidywalny i opłacalny dla przyszłych prosumentów.

- Rozwiązaniem rekomendowanym w raporcie jest net-billing ze stałą stawką, którą inwestor otrzymuje za wprowadzaną do sieci energię np. przez 15 lat. Prosument miałby pewność co do okresu zwrotu inwestycji, co zachęca do wydatkowania pieniędzy z budżetu domowego. Stała cena to mniejsze ryzyko po stronie inwestora i gwarancja dla regulatora, że nie nastąpi nadmiarowe wsparcie. Jednocześnie zachęca do większej autokonsumpcji, co jest pożądane z punktu widzenia zarządzania siecią - mówi Tobiasz Adamczewski.

Energetyka obywatelska jest jednym z filarów transformacji energetycznej w Polsce i w krótkim czasie stała się ważną gałęzią gospodarki. Nie zastąpi oczywiście wielkoskalowych inwestycji w energetykę, ale jest ważnym elementem zwiększającym bezpieczeństwo energetyczne na poziomie lokalnym. Jej rozwój podąża za duchem czasu: rozwojem technologii odnawialnych i decentralizacją wytwarzania energii, jej magazynowaniem, digitalizacją oraz ochroną klimatu i powietrza. W raporcie Forum Energii „Mikroinstalacje na zakręcie. Jak zapewnić przyszłość energetyce rozproszonej w Polsce?“, który powstał we współpracy z Regulatory Assistance Project, przyglądamy się realnym problemom pojawiającym się wraz z rozwojem energetyki rozproszonej i proponujemy rozwiązania, które pozwolą na jej dalszą integrację w nowoczesnej sieci elektroenergetycznej.

Kontakt dla mediów:

Aleksandra Dziadykiewicz, aleksandra.dziadykiewicz@forum-energii.eu

Mikroinstalacje na zakręcie | Jak zapewnić przyszłość energetyce rozproszonej w Polsce?

Autorzy:

Tobiasz Adamczewski, Michał Jędra - Forum Energii

Data publikacji raportu:

21 października 2021 r.

Wszystkie analizy i publikacje Forum Energii są nieodpłatnie udostępniane i mogą być powielane pod warunkiem wskazania źródła i autorów.